



Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

4 aprilie 2017¹

„Trimitere preliminară — Spațiul de libertate, securitate și justiție — Directiva 2004/114/CE —
Articolul 6 alineatul (1) litera (d) — Condiții de admisie a resortisanților țărilor terțe —
Refuzul admisie — Noțiunea «amenințare pentru siguranța publică» — Marjă de apreciere”

În cauza C-544/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de
Verwaltungsgericht Berlin (Tribunalul Administrativ din Berlin, Germania), prin decizia din
14 octombrie 2015, primită de Curte la 19 octombrie 2015, în procedura

Sahar Fahimian

împotriva

Bundesrepublik Deutschland,

cu participarea:

Stadt Darmstadt,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul A. Tizzano, vicepreședinte, domnii M. Ilešič,
L. Bay Larsen, T. von Danwitz și E. Juhász, doamnele M. Berger și A. Prechal, domnii M. Vilaras și
E. Regan (raportor), președinți de cameră, și domnii A. Rosas, A. Borg Barthet, D. Šváby, E. Jarašiūnas
și C. Lycourgos, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul K. Malacek, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 20 septembrie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru doamna Fahimian, de P. von Auer, Rechtsanwalt;
- pentru guvernul german, de J. Möller și de T. Henze, în calitate de agenți;
- pentru guvernul belgian, de C. Pochet și de M. Jacobs, în calitate de agenți;

¹ — Limba de procedură: germana.

- pentru guvernul elen, de T. Papadopoulou, în calitate de agent;
- pentru guvernul francez, de D. Colas, de F. X. Bréchet și de E. Armoët, în calitate de agenți;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de W. Ferrante, avvocato dello Stato;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de C. Cattabriga și de F. Erlbacher, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 29 noiembrie 2016,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 privind condițiile de admisie a resortisanților țărilor terțe pentru studii, schimb de elevi, formare profesională neremunerată sau servicii de voluntariat (JO 2004, L 375, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 94).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Sahar Fahimian, pe de o parte, și Bundesrepublik Deutschland (Republica Federală Germania), pe de altă parte, în legătură cu refuzul acordării vizei pentru studii care i-a fost opus persoanei interesate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2004/114

- 3 Considerentele (6), (7), (14), (15) și (24) ale Directivei 2004/114 prevăd:

„(6) Unul dintre obiectivele acțiunilor comunitare în domeniul educației este promovarea Europei în ansamblul său ca un centru mondial de excelență pentru studii și formare profesională. Promovarea mobilității resortisanților țărilor terțe în cadrul Comunității pentru studii reprezintă un factor major al acestei strategii. Apropierea legislației interne a statelor membre privind condițiile de intrare și de ședere face parte din această strategie.

(7) Migrarea în scopurile menționate de prezenta directivă, care este prin definiție temporară și nu depinde de situația pieței forței de muncă în țara gazdă, reprezintă o formă de îmbogățire reciprocă pentru migranții vizați, țara lor de origine și statul membru gazdă și contribuie la promovarea unei mai bune cunoașteri între culturi.

[...]

(14) Admisia în scopurile precizate de prezenta directivă poate fi refuzată doar pe motive justificate temeinic. În special, admisia poate fi refuzată dacă un stat membru consideră, pe baza unei evaluări a faptelor, că resortisantul țării terțe reprezintă o potențială amenințare pentru ordinea publică sau siguranța publică. Noțiunea de ordine publică poate cuprinde o condamnare pentru

săvârșirea unei infracțiuni grave. În acest context, trebuie remarcat faptul că noțiunile de ordine publică și de siguranță publică se referă, de asemenea, la cazurile în care un resortisant al unei țări terțe face parte sau a făcut parte dintr-o organizație care sprijină terorismul, sprijină sau a sprijinit o asemenea organizație sau are, ori a avut, aspirații extremiste.

- (15) În caz de îndoieli privind motivele cererii de admisie, statele membre trebuie să poată solicita toate dovezile necesare pentru evaluarea coerenței, în special pe baza studiilor pe care dorește să le urmeze solicitantul, pentru a lupta împotriva abuzului și a utilizării incorecte a procedurii stabilite de prezenta directivă.

[...]

- (24) Deoarece obiectivul prezentei directive, respectiv stabilirea condițiilor de admisie a resortisanților țărilor terțe pentru studii, schimb de elevi, formare profesională neremunerată sau servicii de voluntariat, nu poate fi realizat într-o manieră suficientă de către statele membre și, datorită dimensiunii sau efectelor, acesta poate fi realizat mai bine la nivel comunitar, Comunitatea poate lua măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum se prevede la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum se prevede la articolul respectiv din tratat, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea respectivului obiectiv.”

- 4 Potrivit articolului 1 din această directivă:

„Scopul prezentei directive este stabilirea:

- (a) condițiilor de admisie a resortisanților țărilor terțe pe teritoriul statelor membre pe o perioadă care depășește trei luni, pentru studii, schimb de elevi, formare profesională neremunerată sau servicii de voluntariat;
- (b) normelor privind procedurile de admisie a resortisanților țărilor terțe pe teritoriul statelor membre în aceste scopuri.”

- 5 Articolul 3 din directiva menționată, intitulat „Domeniul de aplicare”, prevede la alineatul (1) că aceasta se aplică în special „resortisanților țărilor terțe care solicită admisia pe teritoriul unui stat membru pentru studii”.

- 6 Capitolul II din Directiva 2004/114 se referă la „Condiții[le] de admisie”. El cuprinde articolele 5-11 din aceasta. Articolul 5 are următorul cuprins:

„Admisia unui resortisant al unei țări terțe în conformitate cu prezenta directivă se face sub rezerva verificării documentelor justificative care să indice faptul că acesta îndeplinește condițiile stabilite la articolul 6 și la oricare dintre articolele 7-11, care se aplică categoriei relevante.”

- 7 Articolul 6 din această directivă prevede:

„(1) Un resortisant al unei țări terțe care solicită admisia în scopurile stabilite la articolele 7-11:

- (a) prezintă un document de călătorie valabil, în conformitate cu legislația internă. Statele membre pot solicita ca perioada de valabilitate a documentului de călătorie să acopere cel puțin durata planificată a șederii;
- (b) dacă este minor în conformitate cu legislația internă a statului membru gazdă, prezintă declarația de consimțământ a părinților pentru șederea planificată;

- (c) deține asigurare de boală pentru toate riscurile împotriva cărora sunt în mod normal asigurați resortisanții statului membru vizat;
- (d) nu este considerat o amenințare pentru ordinea publică, siguranța publică sau sănătatea publică;
- (e) face dovada, în cazul în care statul membru o solicită, a achitării taxei de procesare a cererii în conformitate cu articolul 20.

(2) Statele membre facilitează procedura de admisie pentru resortisanții țărilor terțe prevăzuți la articolele 7-11 care participă la programele comunitare de intensificare a mobilității către sau în cadrul Comunității.”

- 8 Articolele 7-11 din directiva menționată se referă la condițiile de admisie speciale aplicabile studenților, elevilor, stagiariilor neremunerați și voluntarilor, precum și la mobilitatea studenților. Articolul 7 din aceasta, intitulat „Condiții speciale pentru studenți”, prevede la alineatul (1):

„Pe lângă condițiile generale prevăzute la articolul 6, un resortisant al unei țări terțe care solicită admisia pentru studii trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- (a) a fost acceptat de o unitate de învățământ superior pentru a urma un curs de studii;
- (b) prezintă dovezile solicitate de statul membru care să probeze faptul că pe durata șederii dispune de suficiente resurse pentru a-și acoperi cheltuielile de întreținere, studii și costurile de întoarcere în țara de origine. Statele membre fac publică valoarea minimă a resurselor lunare necesare în sensul prezentei dispoziții, fără a aduce atingere verificării individuale în fiecare dintre cazuri;
- (c) face dovada, la solicitarea statului membru, a cunoașterii suficiente a limbii în care se va desfășura programul de studii pe care îl va urma;
- (d) face dovada, la solicitarea statului membru, a achitării taxelor percepute de unitatea de învățământ.”

- 9 Potrivit articolului 12 din Directiva 2004/114:

„(1) Studentului i se eliberează un permis de ședere pe o perioadă de cel puțin un an, care poate fi reînnoit dacă titularul continuă să îndeplinească condițiile prevăzute la articolele 6 și 7. În cazul în care durata unui curs este mai mică de un an, permisul este valabil pe perioada de desfășurare a cursului.

(2) Fără a se aduce atingere articolului 16, reînnoirea unui permis de ședere poate fi refuzată sau permisul poate fi retras, în cazul în care titularul:

- (a) nu respectă limitele impuse cu privire la accesul la activitățile economice în conformitate cu articolul 17;
- (b) nu înregistrează un progres acceptabil în studiile sale în conformitate cu legislația și practicile administrative interne.”

- 10 Articolul 18 din această directivă, intitulat „Garanții procedurale și transparență”, prevede la alineatele (2) și (4):

„(2) În cazul în care informațiile furnizate în sprijinul cererii sunt necorespunzătoare, procesarea cererii poate fi suspendată, iar autoritățile competente informează solicitantul cu privire la orice alte informații care mai sunt necesare.

[...]

(4) În cazul în care o cerere este respinsă sau un permis de ședere eliberat în conformitate cu prezenta directivă este retras, persoana vizată are dreptul la o cale de atac judiciară în fața autorităților statului membru vizat.”

Regulamentul (UE) nr. 267/2012

- 11 Articolul 23 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 267/2012 al Consiliului din 23 martie 2012 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 961/2010 (JO 2012, L 88, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1263/2012 al Consiliului din 21 decembrie 2012 (JO 2012, L 356, p. 34) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 267/2012”), prevede înghețarea fondurilor și a resurselor economice ale persoanelor, entităților și organismelor enumerate în anexa IX la acest regulament, care au fost recunoscute „[ca] fiind alte persoane, entități sau organisme care oferă sprijin, de exemplu sprijin material, logistic sau financiar, guvernului Iranului și entități deținute sau controlate de acestea, sau persoane și entități asociate cu acestea”.
- 12 Această anexă a făcut obiectul unor diferite modificări, în special din cauza adoptării unor măsuri restrictive suplimentare. În versiunea sa modificată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1202/2014 al Consiliului din 7 noiembrie 2014 (JO 2014, L 325, p. 3), ea cuprinde Sharif University of Technology (Universitatea de tehnologie din Sharif) (Iran) (denumită în continuare „SUT”), în Titlul I. B referitor la persoanele și la entitățile implicate în activități nucleare sau privind rachete balistice, precum și la persoanele și la entitățile care acordă sprijin guvernului Iranului.
- 13 Motivele care justifică înscrierea SUT în lista în discuție sunt următoarele:

„[SUT] are mai multe acorduri de cooperare cu organizații ale guvernului iranian desemnate de ONU și/sau de UE și care acționează în domenii militare sau asociate celor militare, în special în domeniul producției și achiziționării de rachete balistice. Printre acestea se numără: un acord cu Organizația Industriilor Aeronautice [AIO], desemnată de UE, printre altele pentru producerea de sateliți; cooperarea cu Ministerul iranian al Apărării și cu Corpul Gardienilor Revoluției Iraniene (IRGC) în legătură cu competițiile dedicate navelor «inteligente»; un acord mai larg cu Forțele Aeriene ale IRGC care acoperă dezvoltarea și consolidarea relațiilor universității, cooperarea organizațională și cooperarea strategică.

SUT participă la un acord care cuprinde 6 universități care sprijină guvernul Iranului prin cercetări legate de apărare și la SUT se predau cursuri universitare de ingineria vehiculelor aeriene fără pilot (UAV) concepute, printre altele, de Ministerul Științei. Luate împreună, acestea alcătuiesc un context semnificativ de angajament față de [g]uvernul Iranului în domenii militare sau asociate celor militare care constituie sprijin acordat [g]uvernului Iranului.”

Dreptul german

- 14 Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Legea privind șederea, exercitarea unei activități remunerate și integrarea străinilor pe teritorii federal), în versiunea sa din 25 februarie 2008 (BGBl. I, p. 162) (denumită în continuare „AufenthG”), prevede la alineatul (1) al articolului 4 din aceasta, intitulat „Cerința unui permis de ședere”:

„Pentru intrarea și șederea pe teritoriul federal, străinii trebuie să dețină un permis de ședere [...] Permisul de ședere se acordă ca:

- (1) viză, în sensul articolului 6 alineatul (1) punctul 1 și al articolului 6 alineatul (3) din prezenta lege;

[...]”

- 15 Articolul 6 din AufenthG, intitulat „Viza”, prevede la alineatul (3):

„Pentru șederile de lungă durată pe teritoriul federal este necesară o viză pentru teritoriul federal (viză națională) care trebuie să fie acordată înainte de intrare. Această viză este acordată în conformitate cu dispozițiile în vigoare privind permisul de ședere cu durată limitată, cartea albastră a UE, carte de rezidență permanentă și permisul de ședere pentru rezidenți pe termen lung – UE. [...]”

- 16 Articolul 16 din AufenthG, intitulat „Studii, cursuri de limbă, școlarizare”, prevede la alineatul (1):

„Unui străin i se poate acorda un permis de ședere pentru a studia în cadrul unei instituții de învățământ superior de stat sau agreeate de stat ori în cadrul unui organism de formare similar. [...] Permisul de ședere pentru studii poate fi acordat doar dacă resortisantul străin a fost admis de unitatea de învățământ; admiterea condiționată este suficientă. Nu se solicită să se facă dovada cunoașterii limbii în care are loc formarea în cazul în care cunoștințele lingvistice au fost deja luate în considerare la luarea deciziei de admitere sau în cazul în care se prevede că aceste cunoștințe trebuie dobândite în cadrul măsurilor de pregătire prealabile studiilor. Durata de valabilitate a permisului de ședere pentru studii, la prima atribuire și la reînnoirea acestuia, este de cel puțin un an și nu trebuie să depășească doi ani pentru studiile și pentru măsurile pregătitoare prealabile studiilor; valabilitatea permisului de ședere poate fi prelungită dacă obiectivul de formare urmărit nu a fost încă realizat și poate fi prelungită în continuare într-un termen rezonabil.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 17 Doamna Fahimian, născută în 1985, este resortisant iranian. Din decizia de trimitere reiese că aceasta din urmă deține o diplomă de master în științe, specializarea tehnologia informațiilor, eliberată de SUT. Această universitate asigură o formă de învățământ cu specializare în tehnologie, inginerie și fizică.
- 18 La 21 noiembrie 2012, doamna Fahimian a adresat Ambasadei Republicii Federale Germania la Teheran o cerere de viză pentru a urma studii de doctorat la Technische Universität Darmstadt (Universitatea Tehnică din Darmstadt, Germania), la Center for Advanced Security Research Darmstadt (CASED) (Centrul de cercetare avansată în domeniul securității din Darmstadt), în cadrul proiectului „Sisteme fiabile integrate sau mobile”.
- 19 Doamna Fahimian a atașat la cererea sa dovada admiterii sale în cadrul acestei universități, precum și o scrisoare a directorului executiv al Center for Advanced Security Research Darmstadt din data de 14 noiembrie 2012. Proiectul de cercetare al doamnei Fahimian este prezentat în această scrisoare ca având ca obiect „securitatea sistemelor mobile, inclusiv detectarea intruziunilor asupra smartphone-urilor (telefoanelor inteligente), până la protocoalele de securitate”. Directorul executiv arată de asemenea că sarcina atribuită doamnei Fahimian în acest proiect constă în „a descoperi noi mecanisme de protecție eficiente și efective pentru smartphone-uri, ținând cont de cunoscutele restricții de putere limitată, de acces limitat la resurse informatice și de lărgime de bandă limitată”.
- 20 Pentru finanțarea studiilor sale doctorale, doamna Fahimian a obținut o bursă de doctorat din partea respectivului centru de cercetări.
- 21 În urma respingerii cererii sale de viză la 27 mai 2013, doamna Fahimian a introdus un recurs grațios, care a fost de asemenea respins prin decizia din 22 octombrie 2013.

- 22 La 22 noiembrie 2013, ea a formulat o acțiune în fața instanței de trimitere împotriva acestei decizii de refuz, prin care urmărea acordarea vizei solicitate. Această instanță arată că părțile nu sunt de acord cu privire la aspectul dacă motive de siguranță publică, în sensul articolului 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114, se opun admisiei doamnei Fahimian pe teritoriul german.
- 23 Din decizia de trimitere reiese că pârâta din litigiul principal susține că situația din Iran justifică temerea ca cunoștințele pe care le-ar dobândi doamna Fahimian pe parcursul șederii sale în scop de studii să fie apoi folosite în alte scopuri în țara sa de origine. În opinia acestei părți, guvernul iranian dezvoltă de multă vreme un proiect cibernetic de amploare prin care urmărește obținerea accesului la informații confidențiale din țările occidentale. Pârâta arată că pirății ciberneticici urmăresc în principal informații sensibile din sectoarele aeronautic și aerospațial, precum și din industria armamentului. Potrivit declarațiilor unor experți în securitate, atacurile ciberneticice ar fi realizate în special pentru a obține planuri de construcție și rezultate ale cercetărilor pentru programul nuclear al Iranului, cu privire la care se presupune că urmărește obiective militare.
- 24 În acest context, importanța angajamentului SUT în domeniul cercetării în scopuri militare în Iran ar fi recunoscută în comunitatea internațională. Pârâta din litigiul principal arată în această privință că natura acestui angajament a determinat legiuitorul Uniunii să înscrie această universitate, pentru prima dată, prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1264/2012 al Consiliului din 21 decembrie 2012 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 267/2012 (JO 2012, L 356, p. 55) în lista entităților care fac obiectul unor măsuri restrictive menționate în anexa IX la Regulamentul nr. 267/2012. Această înscriere a fost anulată de Tribunalul Uniunii Europene prin Hotărârea sa din 3 iulie 2014, Sharif University of Technology/Consiliul (T-181/13, nepublicată, EU:T:2014:607). Legiuitorul Uniunii a înscris din nou universitatea menționată în această listă, prin Regulamentul de punere în aplicare nr. 1202/2014. Pârâta din litigiul principal arată că această reînscrisiere este justificată de legătura strânsă și dovedită a acestei universități cu regimul iranian în domeniul militar sau în domenii asociate acestuia din urmă.
- 25 În plus, în opinia pârâtei din litigiul principal, nu poate fi exclus ca, chiar după obținerea diplomei sale de finalizare a studiilor la SUT, doamna Fahimian să păstreze încă legături cu persoane din cadrul acestei universități.
- 26 Pe de altă parte, pârâta din litigiul principal exprimă temerea că cunoștințele pe care le-ar dobândi doamna Fahimian cu ocazia studiilor sale în Germania ar putea fi folosite și în scopuri de represiune internă în Iran sau, mai general, în legătură cu încălcări ale drepturilor omului. Astfel, tehnologiile care fac obiectul proiectului de cercetare al doamnei Fahimian ar putea fi utilizate de autoritățile iraniene în vederea supravegherii populației.
- 27 Instanța de trimitere exprimă totuși îndoieli în ceea ce privește temeinicia invocării în speță a articolului 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114. Astfel, nicio împrejurare concretă în legătură cu comportamentul persoanei interesate sau cu contactele sale cu anumite persoane nu ar fi fost invocată de pârâta din litigiul principal, aceasta din urmă neexplicând pe de altă parte raportul dintre aptitudinile care ar fi dobândite de persoana interesată cu ocazia studiilor sale doctorale și utilizarea lor abuzivă ulterioară.
- 28 În aceste împrejurări, Verwaltungsgericht Berlin (Tribunalul Administrativ din Berlin, Germania) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) a) Articolul 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva [2004/114] trebuie interpretat în sensul că autoritățile competente ale statelor membre dispun, atunci când examinează dacă un resortisant al unei țări terțe care solicită admisia în scopurile menționate la articolele 7-11 din această directivă este considerat o amenințare pentru ordinea publică, siguranța publică sau sănătatea publică, de o marjă de apreciere care face obiectul numai al unui control jurisdicțional limitat?

b) În cazul unui răspuns afirmativ:

Care sunt limitele juridice care le sunt impuse autorităților competente ale statelor membre atunci când apreciază că un resortisant al unei țări terțe care solicită admisă în scopurile menționate la articolele 7-11 din Directiva [2004/114] trebuie considerat o amenințare pentru ordinea publică, siguranța publică sau sănătatea publică, ținând cont în special de faptele pe care trebuie să se întemeieze această evaluare, precum și de aprecierea acestor fapte?

2) Indiferent de răspunsul dat la prima întrebare literele a) și b):

Articolul 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva [2004/114] trebuie interpretat în sensul că, într-o situație precum cea din speță – în care un resortisant al unei țări terțe, respectiv Republica Islamică Iran, care a obținut diploma sa de studii universitare la [SUT] (Teheran), universitate cu specializare în tehnologie, inginerie și fizică, a solicitat admisă pe teritoriul în scopul urmăririi unor studii de doctorat în domeniul cercetării privind securitatea tehnologiei informației în cadrul proiectului «Sisteme fiabile integrate sau mobile», mai exact privind dezvoltarea unor mecanisme eficiente de protecție pentru smartphone-uri –, acesta permite statelor membre să refuze intrarea pe teritoriul lor pentru motivul că nu ar putea fi exclus ca competențele dobândite în contextul proiectului de cercetare să fie utilizate în Iran în scopuri abuzive, de exemplu, pentru obținerea de informații confidențiale din țări occidentale, în scopul represiunii interne sau, mai general, în legătură cu încălcări ale drepturilor omului?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 29 Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114 trebuie interpretat în sensul că autoritățile naționale competente dispun, atunci când sunt sesizate cu o cerere de viză pentru studii formulată de un resortisant al unei țări terțe, de o largă marjă de apreciere care nu face obiectul decât al unui control jurisdicțional limitat, pentru a stabili dacă acest resortisant reprezintă o amenințare pentru siguranța publică, în sensul acestei dispoziții, și dacă autoritățile menționate sunt îndreptățite să refuze acordarea vizei solicitate în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal.
- 30 În conformitate cu o jurisprudență constantă, în vederea interpretării unei dispoziții a dreptului Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de termenii acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (a se vedea în special Hotărârea din 10 septembrie 2014, Ben Alaya, C-491/13, EU:C:2014:2187, punctul 22 și jurisprudența citată).
- 31 În primul rând, cu privire la economia generală a Directivei 2004/114, articolul 5 din aceasta prevede că admisă în temeiul acestei directive a unui resortisant al unei țări terțe pe teritoriul unui stat membru se face sub rezerva verificării documentelor justificative, din care trebuie să rezulte că solicitantul îndeplinește în același timp atât condițiile generale prevăzute la articolul 6 din această directivă, cât și, în ceea ce privește un resortisant al unei țări terțe care solicită admisă pentru studii, condițiile speciale avute în vedere la articolul 7 din aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 septembrie 2014, Ben Alaya, C-491/13, EU:C:2014:2187, punctul 23).
- 32 În special, statele membre verifică dacă există, în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114, interpretat în lumina considerentului (14) al acestei directive, motive privind existența unei amenințări la adresa ordinii publice, a siguranței publice sau a sănătății publice care pot justifica refuzul admisiei unui astfel de resortisant (Hotărârea din 10 septembrie 2014, Ben Alaya, C-491/13, EU:C:2014:2187, punctul 24).

- 33 În temeiul articolului 12 din Directiva 2004/114, trebuie să se elibereze un permis de ședere studenților din țările terțe atunci când ei îndeplinesc condițiile generale și speciale enumerate în mod exhaustiv la articolele 6 și 7 din această directivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 septembrie 2014, Ben Alaya, C-491/13, EU:C:2014:2187, punctul 27).
- 34 În al doilea rând, cu privire la obiectivele Directivei 2004/114, din articolul 1 litera (a) coroborat cu considerentul (24) reiese că această directivă urmărește să stabilească condițiile de admisie a resortisanților țărilor terțe pe teritoriul statelor membre pentru studii, pentru o perioadă care depășește trei luni (a se vedea în special Hotărârea din 10 septembrie 2014, Ben Alaya, C-491/13, EU:C:2014:2187, punctul 28).
- 35 În această privință, Curtea a arătat deja că, în conformitate cu considerentele (6) și (7) ale Directivei 2004/114, aceasta are ca obiectiv promovarea mobilității în cadrul Uniunii a studenților care sunt resortisanți ai unor țări terțe, pentru studii, această mobilitate având ca scop promovarea Europei ca un centru mondial de excelență pentru studii și formare profesională (Hotărârea din 21 iunie 2012, Sommer, C-15/11, EU:C:2012:371, punctul 39).
- 36 Astfel, un stat membru nu poate introduce condiții suplimentare față de cele prevăzute la articolele 6 și 7 din Directiva 2004/114 în ceea ce privește admisia pentru studii a resortisanților din țări terțe fără a contraveni obiectivelor menționate de aceasta (a se vedea în special Hotărârea din 10 septembrie 2014, Ben Alaya, C-491/13, EU:C:2014:2187, punctul 30).
- 37 În schimb, Directiva 2004/114 recunoaște autorităților naționale competente o marjă de apreciere în ceea ce privește verificarea aspectului dacă sunt îndeplinite condițiile generale și speciale prevăzute la articolele 6 și 7 din această directivă și, în special, dacă motive privind existența unei amenințări la adresa siguranței publice se opun admisiei resortisantului în cauză al unei țări terțe (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 septembrie 2014, Ben Alaya, C-491/13, EU:C:2014:2187, punctul 33).
- 38 În această privință, trebuie arătat că Directiva 2004/114 nu definește noțiunea „siguranță publică”, în sensul articolului 6 alineatul (1) litera (d) din aceasta, pe care se întemeiază refuzul acordării vizei în discuție în litigiul principal.
- 39 Cu toate acestea, Curtea a precizat deja că noțiunea „siguranță publică” acoperă atât securitatea internă a unui stat membru, cât și securitatea sa externă. Pot astfel afecta siguranța publică atingerea adusă atât funcționării instituțiilor și serviciilor publice esențiale, cât și supraviețuirii populației, ca și riscul unei perturbări grave a relațiilor externe sau a conviețuirii în pace a popoarelor ori atingerea adusă intereselor militare (a se vedea în special Hotărârea din 23 noiembrie 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, punctele 43 și 44, precum și Hotărârea din 15 februarie 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 66).
- 40 În ceea ce privește condiția referitoare la existența unei amenințări la adresa siguranței publice, se impune a se observa că, spre deosebire în special de articolul 27 alineatul (2) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO 2004, L 158, p. 77, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56, rectificări în JO 2004, L 229, p. 35, și JO 2005, L 197, p. 34), care impune cerința ca o măsură luată din motive de siguranță publică să se întemeieze exclusiv pe conduita persoanei în cauză și ca această conduită să constituie o amenințare „reală, prezentă și suficient de gravă” la adresa acestui interes fundamental al societății (a se vedea în special Hotărârea din 22 mai 2012, I., C-348/09, EU:C:2012:300, punctul 30, Hotărârea din 13 septembrie 2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, punctul 84, precum și Hotărârea din 13 septembrie 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, punctul 40), din articolul 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114, interpretat în lumina considerentului (14) al acestei directive, reiese că admisia unui

resortisant al unei țări terțe poate fi refuzată dacă autoritățile naționale competente să examineze cererea de acordare a vizei introdusă de acest resortisant apreciază, pe baza unei evaluări a faptelor, că acesta din urmă reprezintă o amenințare, chiar și „potențială”, la adresa siguranței publice. Această evaluare poate astfel să ia în considerare nu numai conduita personală a solicitantului, ci și alte elemente având legătură, printre altele, cu parcursul său profesional.

- 41 În această privință, aprecierea situației individuale a solicitantului de viză poate presupune realizarea unor evaluări complexe întemeiate, printre altele, pe o apreciere a personalității acestui solicitant, pe integrarea sa în țara de reședință, pe situația politică, socială și economică a acesteia din urmă, precum și pe eventuala amenințare la adresa siguranței publice pe care ar reprezenta-o admisia pentru studii a solicitantului menționat, pe teritoriul statului membru în discuție, având în vedere riscul ca cunoștințele pe care le-ar dobândi același solicitant cu ocazia acestor studii să poată fi ulterior utilizate, în țara de origine a acestuia, în scopuri care aduc atingere siguranței publice menționate. Astfel de evaluări implică elaborarea unor previziuni referitoare la comportamentul previzibil al solicitantului de viză și trebuie să se bazeze în special pe o cunoaștere aprofundată a țării în care locuiește acesta din urmă, precum și pe analiza unei serii de documente și a declarațiilor acestui solicitant (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, punctele 56 și 57).
- 42 În aceste condiții, autoritățile naționale competente beneficiază de o largă marjă de apreciere în cadrul evaluării faptelor pertinente prin care se urmărește a se stabili dacă motivele enunțate la articolul 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114 privind existența unei amenințări în special la adresa siguranței publice împiedică admisia resortisantului țării terțe (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 decembrie 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, punctul 60).
- 43 Acestor autorități naționale le revine sarcina de a efectua o apreciere globală a ansamblului elementelor care caracterizează situația acestei persoane, pentru a stabili dacă solicitantul de viză reprezintă o amenințare, chiar și potențială, la adresa siguranței publice.
- 44 Astfel cum a statuat Curtea, în cadrul examinării condițiilor de admisie, nimic nu împiedică autoritățile naționale competente, în conformitate cu considerentul (15) al Directivei 2004/114, să solicite toate dovezile necesare pentru evaluarea coerenței cererii de admisie (Hotărârea din 10 septembrie 2014, Ben Alaya, C-491/13, EU:C:2014:2187, punctul 34). În această privință, dacă informațiile furnizate în susținerea cererii de viză sunt insuficiente pentru a evalua existența unei eventuale amenințări la adresa siguranței publice, din articolul 18 alineatul (2) din această directivă reiese că respectivele autorități îi pot impune solicitantului să prezinte informațiile suplimentare care mai sunt necesare.
- 45 În ceea ce privește controlul jurisdicțional al marjei de apreciere de care dispun autoritățile naționale competente în cadrul articolului 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114, instanța națională trebuie în special să verifice, ținând cont de repartizarea sarcinii probei astfel cum rezultă din cuprinsul punctului precedent, dacă decizia atacată se întemeiază pe o bază factuală suficient de solidă.
- 46 În plus, din moment ce autoritățile naționale competente dispun de o largă putere de apreciere a faptelor, controlul jurisdicțional este limitat, în ceea ce privește această apreciere, la absența unei erori vădite de apreciere. Pe de altă parte, acest control trebuie să privească, printre altele, respectarea garanțiilor procedurale, care prezintă o importanță fundamentală. Printre aceste garanții se numără obligația acestor autorități de a examina atent și imparțial toate elementele pertinente ale situației în discuție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 martie 2010, ERG și alții, C-379/08 și C-380/08, EU:C:2010:127, punctele 60 și 61, precum și Hotărârea din 16 iunie 2015, Gauweiler și alții, C-62/14, EU:C:2015:400, punctul 69) și, de asemenea, obligația de motivare a deciziei lor de o manieră suficientă pentru a permite instanței naționale să verifice, în cadrul căii de atac prevăzute la articolul 18 alineatul (4) din Directiva 2004/114, dacă erau întrunite elementele de fapt și de drept de care depinde exercitarea puterii de apreciere (a se vedea prin analogie Hotărârea din 21 noiembrie

1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, punctul 14, precum și Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, punctul 69). În această din urmă privință, se impune a se arăta că, potrivit considerentului (14) al Directivei 2004/114, refuzul admisiei pentru studii a unui resortisant al unei țări terțe trebuie să se bazeze pe „motive justificate temeinic”.

- 47 În speță, în ceea ce privește acțiunea doamnei Fahimian referitoare la decizia autorităților germane de a refuza acordarea vizei pentru studii pe care a solicitat-o, îi revine instanței de trimitere sarcina de a ține cont de ansamblul elementelor care caracterizează situația acestei persoane.
- 48 Printre aceste elemente, o importanță deosebită prezintă, în raport cu articolul 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114, faptul că doamna Fahimian este licențiată SUT, care a fost și rămâne înscrisă în lista entităților care fac obiectul unor măsuri restrictive menționate în anexa IX la Regulamentul nr. 267/2012 și că cercetările pe care această persoană intenționează să le desfășoare în Germania în cadrul doctoratului său privesc domeniul sensibil al securității tehnologiei informației.
- 49 Această concluzie este valabilă și în ceea ce privește elementele suplimentare de care dispun autoritățile naționale competente și care fac posibilă temerea că cunoștințele pe care doamna Fahimian le va dobândi în Germania vor putea fi ulterior utilizate în scopuri abuzive, precum cele evocate de instanța de trimitere în cuprinsul celei de a doua întrebări formulate, contrare prezervării siguranței publice.
- 50 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la întrebările adresate că articolul 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114 trebuie interpretat în sensul că autoritățile naționale competente, atunci când sunt sesizate de un resortisant al unei țări terțe cu o cerere de viză pentru studii, dispun de o largă marjă de apreciere pentru a verifica, în lumina ansamblului elementelor pertinente care caracterizează situația acestui resortisant, dacă acesta din urmă reprezintă o amenințare, chiar și potențială, la adresa siguranței publice. Această dispoziție trebuie interpretată de asemenea în sensul că nu se opune ca autoritățile naționale competente să refuze admisie pe teritoriul statului membru în discuție, pentru astfel de scopuri, a unui resortisant al unei țări terțe care este licențiat al unei universități vizate de măsuri restrictive ale Uniunii din cauza nivelului important al angajamentului acesteia pe lângă guvernul iranian, în domeniul militar sau în domenii asociate acestuia din urmă, și care intenționează să desfășoare, în acest stat membru, cercetări într-un domeniu sensibil pentru siguranța publică, dacă elementele de care dispun aceste autorități fac posibilă temerea că cunoștințele pe care le va dobândi această persoană cu ocazia cercetărilor sale ar putea fi ulterior utilizate în scopuri contrare siguranței publice. Instanței naționale sesizate cu o cale de atac referitoare la decizia autorităților naționale competente de a refuza acordarea vizei solicitate îi revine sarcina de a se asigura că această decizie se întemeiază pe o motivare suficientă și pe o bază factuală suficient de solidă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 51 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Articolul 6 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/114/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 privind condițiile de admisie a resortisanților țărilor terțe pentru studii, schimb de elevi, formare profesională neremunerată sau servicii de voluntariat trebuie interpretat în sensul că autoritățile naționale competente, atunci când sunt sesizate de un resortisant al unei țări terțe cu o cerere de

viză pentru studii, dispun de o largă marjă de apreciere pentru a verifica, în lumina ansamblului elementelor pertinente care caracterizează situația acestui resortisant, dacă acesta din urmă reprezintă o amenințare, chiar și potențială, la adresa siguranței publice. Această dispoziție trebuie interpretată de asemenea în sensul că nu se opune ca autoritățile naționale competente să refuze admisia pe teritoriul statului membru în discuție, pentru astfel de scopuri, a unui resortisant al unei țări terțe care este licențiat al unei universități vizate de măsuri restrictive ale Uniunii din cauza nivelului important al angajamentului acesteia pe lângă guvernul iranian, în domeniul militar sau în domenii asociate acestuia din urmă, și care intenționează să desfășoare, în acest stat membru, cercetări într-un domeniu sensibil pentru siguranța publică, dacă elementele de care dispun aceste autorități fac posibilă temerea că cunoștințele pe care le va dobândi această persoană cu ocazia cercetărilor sale ar putea fi ulterior utilizate în scopuri contrare siguranței publice. Instanței naționale sesizate cu o cale de atac referitoare la decizia autorităților naționale competente de a refuza acordarea vizei solicitate îi revine sarcina de a se asigura că această decizie se întemeiază pe o motivare suficientă și pe o bază factuală suficient de solidă.

Semnături